

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1444/2015
10.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божицара Вујичића, чланова већа, у парници тужиле М.Т. из Л., чији је пуномоћник Т.Р., адвокат из А., против тужене Основне школе З. о. из Л., чији је пуномоћник Ђ.Ђ., адвокат из П., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3853/2014 од 24.04.2015. године, у седници одржаној 10.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3853/2014 од 24.04.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 889/13 од 28.08.2014. године ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев за поништај решења тужене бр. 167/1-212 од 04.04.2012. године којим је утврђено да је тужилца остала нераспоређена, односно да је за њеним радом престала потреба, да се обавезе тужена да тужилцу врати на послове наставника разредне наставе на радном месту професора разредне наставе са 100% на неодређено време у оквиру четрдесеточасовне радне недеље, захтев за поништај решења тужене бр. 9/1-213 од 16.01.2013. године о отказу уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности бр. 86/1 од 26.02.2009. године, захтев да се тужена обавезе да тужилцу врати на рад и захтев да се обавезе тужена да тужилци накнади трошкове спора од 123.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења; ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади парничне трошкове од 219.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3853/2014 од 24.04.2015. године ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Панчеву П1 889/13 од 28.08.2014. године у делу става првог изреке, тако што је усвојен тужбени захтев и поништено решење тужене бр. 167/1-212 од 04.04.2012. године којим је утврђено да је тужилца остала нераспоређена, односно да је за

њеним радом престала потреба и поништено је решење тужене бр. 9/1-213 од 16.01.2013. године о отказу уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности бр. 86/1 од 26.02.2009. године; ставом другим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Панчеву П1 889/13 од 28.08.2014. године у преосталом делу става првог изреке којим је одбијен захтев тужиље да се обавезе тужена да тужиљу врати на послове наставника разредне наставе са 100% на неодређено време у оквиру четрдесеточасовне радне недеље и захтев да се обавезе тужена да тужиљу врати на рад у року од осам дана под претњом принудног извршења, као у ставу другом изреке и предмет је у наведеном делу враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку учињене у поступку пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 383. став 3. Закона о парничном поступку, учињене пред другостепеним судом, обзиром да другостепени суд није био у обавези да закаже расправу и одлучи о жалби и захтевима странака иако је у овој парници првостепена пресуда била укинута 27.11.2013. године, обзиром да је одлука у том делу преиначена, а не укинута.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је решењем тужене од 10.10.2011. године била распоређена на радно место професора разредне наставе са 100% на неодређено време у оквиру четрдесеточасовне радне недеље. Код тужене је утврђена потреба за радом четири наставника разредне наставе и у школској 2011/12 години тужиља је, са још три наставнице, радила на овим пословима. Потом је једна наставница на основу судске пресуде, враћена на рад код тужене, тако да је у школи дошло до вишка наставника разредне наставе. На предлог Независног синдиката, на седници школског одбора од 20.03.2012. године именована је комисија за утврђивање запослених за чијим је радом престала потреба. Комисија је спровела поступак бодовања пет наставница и утврђено је да је тужиља имала најмањи број бодова. Директор тужене је 04.04.2012. године донео решење којим се утврђује да тужиља, остаје нераспоређена и стављена је на листу запослених за чијим је радом престала потреба. Запослени код тужене школе су учлањени у два синдиката, а тужиља је учлањена у Самостални синдикат образовања који има утврђену репрезентативност и регистрован је у јануару 2010. године. Тужиља је за председника Самосталног синдиката образовања изабрана 14.03.2012. године. У међувремену, код тужене је остало једно упражњено место наставника разредне наставе, а директор тужене је потом са тужиљом закључио нови уговор о раду 05.02.2013. године, на основу којег ће тужиља обављати послове наставника разредне наставе. Директор тужене је поступајући по налогу просветног инспектора који је утврдио да је тужиља

незаконито засновала радни однос, донео 28.05.2013. године решење којим тужиљи отказује уговор о раду закључен 05.02.2013. године и против овог решења тужиља је такође покренула спор. Иначе, тужиља је са туженом школом закључивала више уговора, између осталог и уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности па тако и уговор од 26.02.2009. године, на основу којег је тужиља требало да обавља послове наставника разредне наставе, али је фактички обављала друге послове. Оспореним решењем од 16.01.2013. године отказани су уговори о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 26.02.2009. године и од 28.12.2012. године јер тужиљи, као запосленом за чијим радом је престала потреба није могао да се обезбеди други посао и констатовано је да је тог дана тужиљи исплаћена отпремнина.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак другостепеног суда да је тужиљи незаконито престао радни однос.

Закон о раду („Службени гласник РС“ бр. 25/04, 61/05 и 54/09), у члану 188. став 1. тачка 3. прописује да послодавац не може да откаже уговор о раду, нити на други начин да стави у неповољан положај представника запослених за време обављања функције и годину дана по престанку функције, ако представник запослених поступа у складу са законом, општим актом и уговором о раду и то председнику синдиката код послодавца, а ставом 2. истог члана прописано је да ако представник запослених из става 1. овог члана не поступа у складу са законом, општим актом и Уговором о раду, послодавац може да му откаже уговор о раду.

Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ бр. 12/2009 и 67/2011) у члану 59. прописује да директор не може донети решење о престанку радног односа представнику запослених, нити на други начин да стави у неповољан положај представника запослених за време обављања функције и годину дана по престанку функције, ако представник запослених поступа у складу са законом и овим уговором, и то: 1) председнику синдиката код послодавца; 2) представнику запослених у школском и управном одбору; 3) именованом или изабраном синдикалном представнику у више органе синдиката на локалном, покрајинском или републичком нивоу у складу са општим актима синдиката.

Тужиља је 14.03.2012. године изабрана за председника Самосталног синдиката образовања регистрованога 2010. године и коме је утврђена репрезентативност на основу члана 223. став 1. Закона о раду. У тој ситуацији тужена школа је решењем од 04.04.2012. године тужиљи утврдила статус нераспоређеног запосленог, а потом је утврђено да је престала потреба за радом тужиље. Директор тужене је решењем од 16.01.2013. године отказао уговоре о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 26.02.2009. године и од 28.12.2012. године.

По оцени Врховног касационог суда, решење директора тужене школе од 16.01.2013. године донето је противно цитираним одредбама члана 188. Закона о раду и члана 59. ПКУ, јер тужиља као председник репрезентативног синдиката код послодавца ужива заштиту од отказа због престанка потребе за њеним радом. Председнику синдиката послодавац може да откаже уговор о раду само уколико запослени не поступа у складу са законом, општим актом и

Уговором о раду, како је то прописано чланом 188. став 2. Закона о раду. Правилан је закључак другостепеног суда да је решење од 16.01.2013. године о престанку радног односа незаконито, као и решење од 04.04.2012. године којим је утврђено да је тужила остала нераспоређена, које је било основ за доношење каснијег решења о отказу од стране послодавца.

Стога се неосновано у ревизији истиче да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право. Ревизијским наводима којима се указује на начин избора и мотиве тужиле за избор на функцију председника Синдиката, оспорава се правилност утврђеног чињеничног стања, што не може бити предмет разматрања у ревизијском поступку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**